

Stanowisko Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej ws. Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie obliczania końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych

Wstęp

Ogłoszony w dniu 11 grudnia 2013 roku projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie obliczania końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych powinien stanowić nie tylko wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 20f ustawy - Prawo energetyczne tzw. „nowelizacja mały trójpak”, ale również implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Konsultowany akt prawny ma szczególnie istotne znaczenie w kontekście realizacji Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz jego ewentualnej aktualizacji. Projekt rozporządzenia będzie miał bezpośredni wpływ na wyznaczenie od nowa wcześniej ustalonych przez Rząd ścieżek rozwoju poszczególnych nośników energii. Nieprawidłowo zdefiniowane założenia z jakimi mamy do czynienia w przedmiotowym rozporządzeniu (na które powołuje się PSEW poniżej), może prowadzić do katastrofalnych skutków.

Proponowane podejście Ministra Gospodarki tworzy realne zagrożenie dla istniejących oraz będących w toku inwestycji OZE, a szczególnie, technologii z sektora zielonej elektroenergetyki:

- wycofanie się inwestorów z Polski i utrata ich zaufania,
- ubywanie miejsc pracy w sektorze OZE (dzisiaj to ok. 30.000 osób),
- ewentualny zwrot wydanych funduszy unijnych, głównie z programu 9.4, oraz trudności przy negocjacji budżetu unijnego na lata 2014 – 2020,
- ryzyko braku realizacji przez Polskę unijnych celów ilościowych.

Skutki finansowe na tym etapie są trudne do oszacowania, ale mogą wynieść kilkadziesiąt miliardów złotych.

Naszym zdaniem istnieje poważne zagrożenie że Komisja Europejska może nie zatwierdzić przedmiotowego rozporządzenia jako implementującego Dyrektywę 2009/28/WE do prawa polskiego.

Z uwagi na bardzo krótki czas przewidziany na konsultacje społeczne projektu rozporządzenia (pismo z informacją o konsultacjach społecznych wpłynęło do PSEW w dniu 18 grudnia 2013), PSEW dośle do ministerstwa dodatkowe uwagi i wyjaśnienia do przedmiotowego projektu rozporządzenia w późniejszym terminie.

Główne wnioski:

- Brak przyjęcia zasad zrównoważoności dla biopaliw i biopłynów ma swoje skutki w znacznym przewymiarowaniu rynku biopaliw transportowych. Istnieje duże ryzyko, że części obecnie zużywanej biomasy nie zostanie zaliczona na cele energetyczne. Definicja zrównoważoności biopaliw i biomasy nie została zaimplementowana do Prawa energetycznego polskiego prawa, co stwarza niepewność regulacyjną dla całego sektora,
- Brak szczegółowego ujęcia dotyczącego energii elektrycznej w transporcie,
- Zwiększenie wsparcia dla producentów biopaliw wyprodukowanych z niespożywczych materiałów, może doprowadzić do tego, że obszary, które mogłyby zostać wykorzystane na produkcję na potrzeby spożywcze, zostaną wykorzystane na potrzeby produkcji biopaliw. Należy podkreślić negatywne skutki dla klimatu z tzw. pośredniej zmiany użytkowania gruntów (ILUC) na potrzeby produkcji biopaliw. Ich wykorzystanie promuje nie tylko Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (KPD), ale także przedmiotowe rozporządzenie.
- Skutkiem zwiększenia udziału biopaliw w realizacji obowiązku dot. transportu byłyby wysokie koszty wdrożenia dyrektywy. Biopaliwa transportowe są najdroższą formą realizacji celu w zakresie OZE (ponad 3 razy droższą niż np. poprzez zielne ciepło) i liczącą się, zgodnie z zasadami dyrektywy, dwu i półkrotnie niżej do celu w tym zakresie niż „zielone” napędy elektryczne.
- Energia wytworzona metodami współspalania, z uwagi na niską sprawność konwersji i kryteria zrównoważoności, skorzysta z systemu wsparcia dla OZE, ale w znacznej mierze nie będzie zaliczona w poczet realizacji krajowego zobowiązania na 2020 r. Z uwagi na niezgodność wymogów stawianych instalacjom współspalania w innych przepisach krajowych (por. rozporządzenie ministra Gospodarki wydane na podstawie art. 9 ustawy Prawo energetyczne) kwestie te powinny być szczegółowo uregulowane w rozporządzeniu w sprawie końcowego zużycia energii z OZE.
- Taki kosztowny scenariusz, jaki może być udziałem Polski w sytuacji przeszacowania możliwości realizacji obowiązku całościowego poprzez cel związany z transportem, nie ma uzasadnienia w kontekście możliwości wypełnienia nawet znacząco wyższego celu przez inne, tańsze technologie OZE i bardziej zrównoważony - od strony wykorzystania dostępnych i znaczących odnawialnych zasobów energii - zielony *miks energetyczny*.
- Mamy poważne obawy że przedmiotowa regulacja może doprowadzić do zmniejszenia udziału zielonej elektroenergetyki w końcowym zużyciu energii brutto ze źródeł odnawialnych w kontekście aktualizacji KPD w skutek zwiększenia produkcji z ciepła i transportu. Ograniczenie rozwoju sektora reprezentującego produkcję zielonej energii elektrycznej w KPD to negatywne efekty dla całej branży elektroenergetyki niosące również za sobą bardzo negatywny wpływ na rozwój gospodarczy kraju.
- Korzyści związane z redukcją emisji są szczególnie istotne, w sytuacji gdy dyrektywa 2009/28/WE jest elementem „pakietu klimatycznego UE”, którego koszty wdrożenia w Polsce będą niebagatelne, a w szczególności w sektorze elektroenergetycznym.
- Wskazujemy na całkowite pominięcie **„zużycia energii na potrzeby własne”** w obliczaniu wypełnienia celu OZE. Pominięcie tego wskaźnika sztucznie zawyża stopień jego realizacji, co z całą pewnością zostanie zauważone przez Komisję Europejską w trakcie kontroli realizacji celów OZE.

Uwagi szczegółowe:

Uwaga nr 1:

§1 ust.2)

Jest:

Znormalizowanej ilości energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach wodnych **lub** w farmach wiatrowych

Powinno być:

Znormalizowanej ilości energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach wodnych **i** w farmach wiatrowych

Uzasadnienie:

Analizując wypełnienie całościowego celu OZE należy wliczyć zarówno energię elektryczną wytworzoną w elektrowniach wodnych, jak i w farmach wiatrowych.

Uwaga nr 2:

§2 Ust.1)

Jest:

- 1) energia ze źródeł odnawialnych - energię ze źródeł odnawialnych w rozumieniu **art. 20g** ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, zwanej dalej „ustawą”;

Powinno być:

- 1) energia ze źródeł odnawialnych - energię ze źródeł odnawialnych w rozumieniu **art. 20** ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, zwanej dalej „ustawą”;

Uzasadnienie:

Art. 20g to definicja bioopłytów.

Uwaga nr 3:

§2

Jest:

Brak definicji „biomasy”

Powinno być:

Definicja „biomasy” zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE:

„biomasa” oznacza ulegającą biodegradacji część produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa (łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi), leśnictwa i związanych z nimi działów przemysłu, w tym rybołówstwa i akwakultury, a także ulegającą biodegradacji część odpadów przemysłowych i miejskich.

Uzasadnienie:

Do zdefiniowania zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE.

Uwaga nr 4:

§2

Jest:

Brak „definicji końcowego zużycia energii brutto”

Powinno być:

Definicja „końcowego zużycia energii brutto” zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE:

„końcowe zużycie energii brutto” oznacza towary energetyczne dostarczane do celów energetycznych przemysłowi, sektorowi transportowemu, gospodarstwom domowym, sektorowi usługowemu, w tym świadczącemu usługi publiczne, rolnictwu, leśnictwu i rybołówstwu, łącznie ze zużyciem energii elektrycznej i ciepła przez przemysł energetyczny na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła oraz łącznie ze stratami energii elektrycznej i ciepła podczas dystrybucji i przesyłania.

Dodatkowo, należy dodać:

Definicja „końcowego zużycia energii brutto” zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE:

„Końcowe zużycie energii brutto ze źródeł odnawialnych w poszczególnych państwach członkowskich wylicza się jako sumę:

końcowego zużycia energii elektrycznej brutto z odnawialnych źródeł energii;

końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych w ciepłownictwie i chłodnictwie;

oraz

końcowego zużycia energii ze źródeł odnawialnych w transporcie.

przy czym biopaliwa i biopłyny, które nie spełniają kryteriów zrównoważonego rozwoju nie są brane pod uwagę.

Uwaga nr 5:

§2

Jest:

Brak definicji „biopłynów”

Powinno być:

Definicja „biopłynów” zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE:

„biopłyny” oznaczają ciekłe paliwa dla celów energetycznych, innych niż w transporcie, w tym do wytwarzania energii elektrycznej oraz energii ciepła i chłodu, produkowane z biomasy.

Uwaga nr 6:

§2

Jest:

Brak definicji „biopaliw”

Powinno być:

Definicja „biopaliw” zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE:

„biopaliwa” oznaczają ciekłe lub gazowe paliwa dla transportu, produkowane z biomasy.

Uwaga nr 7:

§4 Ust. 1

Jest:

„W końcowym zużyciu energii elektrycznej brutto, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, uwzględnia się nośniki energii, w tym ilość energii elektrycznej lub ciepła, ilość energii elektrycznej z biogazu rolniczego wytworzone w odnawialnym źródle energii, lub ilość wytworzonego biogazu rolniczego przeliczanego na ekwiwalentną ilość energii elektrycznej, obliczonej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 9a ust. 11 ustawy i odpowiadającej ilości biogazu rolniczego wytworzonego w określonym odnawialnym źródle energii, **z wyłączeniem energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach wodnych szczytowych, chyba że do wpompowania wody pod górę zużyta została energia elektryczna wytwarzana w odnawialnym źródle energii.**”

Powinno być (zgodnie z zapisem Dyrektywy):

„końcowe zużycie energii elektrycznej brutto z odnawialnych źródeł energii oblicza się jako ilość energii elektrycznej wytworzonej w państwie członkowskim z odnawialnych źródeł energii, **z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach szczytowych z członem pompowym z wody, która została wcześniej wpompowana pod górę**”.

Uzasadnienie:

Zapis odnoszący się do energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach szczytowych z członem pompowym powinien bezpośredni implementować zapis wyżej wskazany zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE. W chwili obecnej zapis §4 Ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia jest błędny i, w konsekwencji, doprowadzić może do przeszacowania ilości energii wyprodukowanej przez elektrownie szczytowe. Dodatkowo, wskaźnik dot. ilości energii wyprodukowanej przez elektrownie szczytowe z członem pompowym, gdzie do „**wpompowania wody pod górę zużyta została energia elektryczna wytwarzana w odnawialnym źródle energii**” jest niemierzalny.

Uwaga nr 8:

§4:

Prawodawca nie implementował w rozporządzeniu zapisu Dyrektywy 2009/28/WE, zawartego w Art.5, ust. 1, akapit 3, a mianowicie”

„Z zastrzeżeniem art. 17 ust.1 biopaliwa i biopłyny, które nie spełniają kryteriów zrównoważonego rozwoju określonych w Art. 17 ust. 2-6, nie są brane pod uwagę.”

W dyrektywie wzięto pod uwagę energię wytwarzaną z biopaliw i biopłynów. Aby były one uwzględniane, ich udział w redukcji emisji gazów cieplarnianych musi wynosić co najmniej 35%, a od 1 stycznia 2017 r. – 50%.

Biopaliwa i biopłyny nie powinny pochodzić z surowców uzyskanych z terenów o wysokiej wartości bioróżnorodności lub zasobnych w pierwiastek węgla. Aby móc skorzystać ze wsparcia finansowego, muszą być zakwalifikowane jako „zrównoważone” zgodnie z kryteriami wymienionymi w dyrektywie.

Brak implementacji Art. 17 Dyrektywy 2009/28/WE w polskim prawodawstwie może doprowadzić do tego, że przy obliczaniu końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych uwzględnione zostaną parametry obliczone przy wykorzystaniu zawyżonej zawartości biopaliw i biopłynów. Zgodnie z zapisami Dyrektywy, Komisja Europejska nie będzie brała pod uwagę tych biopaliw i biopłynów, które nie będą spełniały kryteriów zrównoważonego rozwoju. Ich przyjęcie jest zatem konieczne, aby Polska rzetelnie oszacowała rzeczywistą realizację obowiązku OZE oraz aby zniwelować ryzyko podważenia jego realizacji przez Komisję Europejską.

Brak przyjęcia w rozporządzeniu kryteriów zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do biopaliw i biopłynów może skutkować, po kontroli Komisji Europejskiej, nieuwzględnieniem ich udziału w realizacji obowiązku, a co za tym idzie – obniżeniem stopnia realizacji przez Polskę celu OZE i, w efekcie, do niezrealizowania obowiązku na wymaganym poziomie.

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej chciałoby również zwrócić uwagę na szereg nieprawidłowości przy implementacji zapisów Dyrektywy 2009/208/WE w przedmiotowym rozporządzeniu.

Uwaga nr 9:

§ 6

Jest:

§ 6. 1. W końcowym zużyciu energii brutto ze źródeł odnawialnych w ciepłownictwie i chłodnictwie uwzględnia się nośniki energii, w tym ilość energii elektrycznej **lub** ciepła wytwarzanego w odnawialnym źródle energii zużyte na potrzeby systemów lokalnego ogrzewania lub chłodzenia, powiększonych o zużycie energii i ciepła **z innych źródeł niż odnawialne**, dostarczone do celów energetycznych przemysłowi, sektorowi transportowemu, gospodarstwom domowym, sektorowi usługowemu, w tym świadczącemu usługi publiczne, rolnictwu, leśnictwu i rybołówstwu, łącznie ze zużyciem energii elektrycznej i ciepła przez przemysł energetyczny na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła oraz łącznie ze stratami energii elektrycznej i ciepła powstającymi podczas ich przesyłania lub dystrybucji.

Natomiast dyrektywa w Art.5 ust. 4 mówi, że:

„Dla celów ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu końcowe zużycie energii brutto ze źródeł odnawialnych w celu ogrzewania i chłodzenia oblicza się jako ilość energii ze źródeł odnawialnych, wyprodukowanej na potrzeby systemów lokalnego ogrzewania lub chłodzenia w danym państwie członkowskim,

powiększoną o **zużycie energii z innych źródeł odnawialnych** przez sektor przemysłu, gospodarstwa domowe, sektory usług, rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa w celu ogrzewania i chłodzenia i w procesach technologicznych”.

Uzasadnienie:

Fundamentalne stwierdzenie, które może spowodować, że ilość energii wyprodukowanej z innych źródeł niż odnawialne, a więc energii, która z zasad nie wlicza się do wyliczenia stopnia realizacji obowiązku, zostanie uznana za energię wyprodukowaną przez źródła OZE.

Uwaga nr 10:

Jest:

„3. Do obliczania końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych w ciepłownictwie i chłodnictwie zalicza się energię, **w tym energię elektryczną lub ciepło**, dostarczone lub przekazane przez pompy ciepła wykorzystujące energię aerotermalną, geotermalną lub hydrotermalną, której ilość wychwyconej przez pompy ciepła energii aerotermalnej, geotermalnej lub hydrotermalnej, uznawanej za energię ze źródeł odnawialnych, zwanej dalej „ERES”, oblicza się według wzoru:”

Powinno być:

„3. Do obliczania końcowego zużycia energii brutto ze źródeł odnawialnych w ciepłownictwie i chłodnictwie zalicza się **ciepło** dostarczone lub przekazane przez pompy ciepła wykorzystujące energię aerotermalną, geotermalną lub hydrotermalną, której ilość wychwyconej przez pompy ciepła energii aerotermalnej, geotermalnej lub hydrotermalnej, uznawanej za energię ze źródeł odnawialnych, zwanej dalej „ERES”, oblicza się według wzoru:”

Uzasadnienie:

Dyrektywa 2009/28/WE, której implementowanie jest zadaniem przedmiotowego rozporządzenia mówi w tym miejscu tylko o ciepłe, nie wspomina o energii elektrycznej. Wskazane jest więc zachowanie brzmienia zapisu zgodnie z Dyrektywą.

Uwaga nr 11

Z uwagi na brak jakichkolwiek odniesień w prawie, a jednocześnie problematyczność i niejednoznaczność w §6 brak jest wytycznych - określenia sposobu – obliczania udziału energii z OZE z takich grup instalacji jak:

- ciepła z kotłów na biomasę
- ciepła z kolektorów słonecznych

oraz

- ciepła i energii elektrycznej ze wszystkich instalacji autproducentkich (zażycie energii z OZE na własne potrzeby wytwórcy).

